

STORTINGET

Representantforslag 27 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Cecilie Myrseth, Terje Aasland og Arild Grande

Dokument 8:27 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Cecilie Myrseth, Terje Aasland og Arild Grande om tiltakspakke for å sikre seriøsitet i fiskeindustrien

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har en unik posisjon for å skape verdier og arbeidsplasser basert på ressursene i havet. For forslagsstillerne er det viktig at disse ressursene skal bidra til verdiskaping, sysselsetting og bosetting langs kysten. Tradisjonelt har den norske sjømatnæringen, og særlig filetindustrien i Nord-Norge, hatt en viktig distriktspolitisk rolle. Forslagsstillerne ønsker å styrke denne rollen og legge til rette for mer bearbeiding av fisk langs kysten. For å lykkes må en sørge for anstendige lønns- og arbeidsvilkår både på havet og på land.

Man har gjennom en rekke oppslag i media de siste månedene kunnet se at sosial dumping er i ferd med å få fotfeste innen fiskeindustrien. Arbeidslivskriminalitets-senteret i Nordland har avdekket gjennomgående brudd på lovverket innen fiskeindustrien i fylket. Forslagsstillerne er bekymret over tilstander som omtales som menneskehandel og alvorlig arbeidskriminalitet, noe som ikke er forenlig med politiske målsettinger i fiskeripolitikken.

Det er både alvorlig og uakseptabelt at arbeidsfolk utnyttes. Det må sikres anstendige lønns- og arbeidsvilkår for den enkelte, men også for at seriøse virksomheter ikke skal tape i konkurranse med useriøse bedrifter.

Forslagsstillerne mener det må iverksettes målrettede tiltak for å forhindre sosial dumping innen både fis-

keriene og fiskeindustrien. Myndighetene må ta grep og sammen med næringen og fagbevegelsen iverksette tiltak for å sikre anstendige lønns- og arbeidsvilkår i sjømatnæringen, og gjennom det sikre at det er de seriøse bedriftene som vinner frem. Samtidig er det behov for en langt mer aktiv næringspolitikk rettet inn mot sjømatindustrien for å stimulere til mer bearbeiding på land. Innovasjon, bruk av ny teknologi og en mer automatisert produksjon vil kunne gjøre fiskeindustrien mer attraktiv som arbeidsplass. Det er også en målsetting å stimulere til mer helårsdrift innen fiskeindustrien, og mindre bruk av sesongbasert arbeidskraft. Regjeringens strategi for helårs arbeidsplasser i fiskeindustrien kommer i liten grad med virkemidler for å øke konkurransekraft i næringen, blant annet etterlyses flere målrettede ordninger i virkemiddelapparatet for å sikre økt tilgang på både kapital og arbeidskraft til fiskeindustrien.

Når regjeringen vil oppheve særreglene for permittering i fiskeriindustrien, er dette også helt feil vei å gå for å styrke de seriøse aktørene i bransjen. Det er også svært bekymringsfullt at endringen blant annet begrunnes med at det stadig blir mer innleie i bransjen. Det er en stor utfordring at fiskeindustrien – og spesielt hvitfiskindustrien – er utsatt for store variasjoner i tilgangen på råstoff, ofte fulgt av driftsstans på grunn av råstoffmangel. På denne bakgrunn er det viktig å ha et regelverk som sikrer at man kan beholde ansatte og deres kompetanse i tilfeller der det er mangel på råstoff. Politisk oppmerksomhet må også rettes mot å sikre mer stabil tilgang på råstoff til industrien, for å sikre flere faste, helårslige stillinger i fiskeindustrien.

Den utenlandske arbeidskraften er viktig for fiskeindustrien, og det vil den også være i årene som kommer. Det kan ikke aksepteres at man senker standarden

når man henter inn arbeidstakere fra andre land. Det store innslaget av utenlandsk arbeidskraft blir heller ikke fanget opp fullt ut i offentlig statistikk, blant annet gjelder dette innleid arbeidskraft på korttidsopphold. Forslagsstillerne mener det må kartlegges hvor stort omfanget av innleie er i denne bransjen, jf. også Dokument 8:12 S (2019–2020) Representantforslag om opprydding i innleieregelverket. På bakgrunn av alle avvik som er avdekket innen sjømatnæringen, må det sikres bedre kontroll med blant annet bemanningsbransjen som tilbyr innleie til fiskeindustrien. Arbeidstilsynet må styrkes slik at det kan føres hyppigere og flere uanmeldte tilsyn, og arbeidslivskriminalitetssentrene spiller også en viktig rolle. Forslagsstillerne mener det må vurderes om det kan opprettes en egen arbeidslivskriminalitetsenhet rettet inn mot fiskeindustrien.

Det må også iverksettes strengere sanksjoner for de som bryter regelverket. Forslagsstillerne mener blant annet regjeringen må vurdere om aktører som har brutt for eksempel innleieregelverket, kan ekskluderes fra kjøperregisteret.

For forslagsstillerne er det et mål at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, og da står hensynet til arbeidstakerne sentralt. Det er grunnleggende viktig for forslagsstillerne å sikre gode lønns- og arbeidsvilkår for alle som jobber i Norge. Sosial dumping i fiskeindustri-

en er ikke bare skadelig for omdømmet for norsk sjømat, det er også et samfunnsproblem.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en konkret tiltakspakke for å sikre mer seriøsitet i fiskeindustrien. Viktige tiltak som må inkluderes for å sikre kompetanse, seriøsitet og anstendige lønns- og arbeidsvilkår, er:

- gode opplæringsordninger for å sikre næringen tilgang på fagkompetanse
- videreføring av særordninger for permittering i fiskeindustrien
- kartlegging av bruk av innleie og vikarbyråer i bransjen
- tiltak for å stimulere til hele faste stillinger og for å begrense innleie
- mer aktiv bruk av Arbeidstilsynet og arbeidslivskriminalitetssentre inn mot fiskeindustrien
- strengere sanksjoner ved brudd på arbeidsmiljøloven

12. desember 2019

Cecilie Myrseth

Terje Aasland

Arild Grande

